

ALAN VE MESLEK SEÇİMİ

Çağdaş İnsanın En Önemli Kararı: Ülkemizde meslek bilincinin henüz oluşmadığını ve insanlarımızın çoğunlukla bilinçsizce bir mesleğe veya iş alanlarına yöneldiklerini biliyorsunuz. Birçok genç, henüz ne yapacağını ve ne olacağını bilmeden yaşamının en verimli yıllarını harcamaktadır. Bu durumun, aileler ve gençler için umut kırıcı, yeni sorunlara yol açtığını yaşıyor ve görüyoruz.

Meslek seçimini etkileyen kazanç, sosyal statü, düzenli yaşam gibi farklı doyum kaynaklarının yanında meslek, bireyin yeteneklerini, kendini geliştirme, gerçekleştirme ve mutlu olma yoludur.

Meslek seçiminde, kişinin ilgi duyduğu alandaki derslerindeki başarı ve başarısızlığı kararını etkiler. Her birey farklı ilgi ve yeteneklere sahiptir. Her meslek de farklı ilgi ve yetenekleri gerektirir. Bir kimse sahip olduğu nitelikleri gerektiren mesleklerde başarılı olur.

Kişinin gelecekteki yaşam tarzını belirleyecek olan mesleki tercihini yaparken doğru ve isabetli karar verebilmesi için izleyebileceği basamaklar şöyle sıralanabilir:

1. Bireyin yeteneklerinin belirlenmesi (Ben neler yapabilirim) : Yetenek belli bir eğitimden yararlanabilme gücüdür. Bireyin hangi eğitim programında başarılı olabileceğini gösterir. Yetenek meslekteki başarıyı etkileyen etmenlerden biridir ve temel gerekliliktir. Seçtiği mesleğin gerektirdiği yetenek düzeyine sahip olmayan birey o meslekte başarılı olamaz. Akademik yeteneğin, sözel ya da sayısal düşünme yeteneklerinden hangisinde daha başarılı olduğunun belirlenmesi gerekir. Bunun için bireyin Fen, Sosyal, Matematik, Türkçe derslerindeki başarıları bir ölçüt olacaktır. Sayısal düşünme gücüne sahip olmayan, Fen, Matematik gibi sayısal derslerde başarılı olmayan bir bireyin Tıp Fakültesi, Diş Hekimliği, Mühendislikler gibi Sayısal puan ile öğrenci alan yükseköğretim programlarında başarılı olması mümkün değildir. Sözcükleri ustalıkla kullanamayan, zengin bir sözcük dağarcığına sahip olmayan kişinin dil ve edebiyat programında başarılı olması beklenemez.

2. İlgi Alanlarının Belirlenmesi (Ben neleri yapmaktan hoşlanırım): İlgiler, bireyin hangi faaliyetlerle uğraşmaktan zevk duyacağını belirler. İlgiler, yeteneklerle ilişkilidir. İlgi duyduğumuz alanlar çoğunlukla yetenekli olduğumuz alanlardır. Seçilecek olan mesleğin, insanlarla çalışmayı gerektiren (öğretmenlik, doktorluk vb.) meslekler mi yoksa insanlarla değil de alet, makine ve araçlarla uğraşmayı gerektiren faaliyetleri mi içerdiği, yoksa bunun dışında edebiyata, müziğe, güzel sanatlarla ilgili faaliyetleri mi içerdiğinin bilinmesi gerekir. Birey ilgi duyduğu, hoşlandığı işleri severek yapar. Bu da bireyin başarısını olumlu olarak etkileyecektir.

3. İş Değerlerinin Belirlenmesi (Ben ne istiyorum): Bireyin meslekte nelere önem verdiğini, mesleki faaliyetin sonunda elde etmek istediği önemlidir. Kazanç, yaratıcılığı kullanma, liderlik, yeteneğini kullanma, işbirliği, ün sahibi olma, sosyal statü, düzenli yaşam, değişiklik gibi iş değerleri vardır. Birey bu değerlerden kendisi için önemli olanları belirlemeli. Kendisine belirlediği bu değerleri sağlayacak mesleğe yönelmelidir. Ancak ilgi ve yeteneklerini de göz ardı edilmemesi gerekir.

4. Kişilik Özelliklerinin Belirlenmesi (Karakterim Nasıl): Bireyin meslek seçiminde isabetli olması kişilik özelliklerini çok iyi tanıyıp bu özellikleri gerektiren mesleklerle yönelmesine bağlıdır. Bireylerin çok farklı kişilik özellikleri vardır. Atak, girişken, çekingen, uysal, hırslı, idealist, derin düşünmeyi seven, sorumlu, bağımsız, duygusal, hayal gücü zengin, realist, mantıklı, etkin, sosyal, riske giren, heyecan arayan, sinirli, kendi başına buyruk, alçak gönüllü, düzenli, kurallara bağlı, içe dönük, dışa dönük vb. çok çeşitli kişilik özellikleri bulunur. Bireyin sayılan bu özelliklerinden hangilerine sahip olduğunu belirlemesi, seçimini bu doğrultuda yapması gerekir.

5. İlgi Duyulan Mesleklerin İncelenmesi: Bireyin ilgi duyduğu meslekleri tanıması gerekiyor. Bireyin meslekler hakkında;

- Meslek mensuplarının yaptığı temel faaliyetler
- Çalışma ortamı
- Çalışma koşulları
- Çalışanlarda aranan nitelikler
- Mesleğe hazırlanma
- İlk işe giriş
- Meslekte ilerleme
- Kazanç
- İş bulma olanağı ve mesleğin geleceği

konularında bilgi sahibi olması gerekir. Bilgi toplamak için, meslekleri tanıtan kılavuzlardan, rehber kitapçıklarından, mesleki tanıtım seminerlerinden, okullardaki, dershanelerdeki rehberlik servislerinden, o mesleğin mensuplarından ve güvenilir internet sitelerinden yararlanılabilir.

Karar aşamasında, gerekli bilgilere sahip olan birey, sahip olduğu ilgi, yetenek ve kişilik özelliklerini düşünüp bu özelliklerini gerektiren ilgi duyduğu meslekte karar kılabilir. Üzerinde durulacak temel nokta bireyin kendini olmak istediği gibi değil olduğu gibi objektif olarak tanıması, ilgi duyduğu meslekleri de olumlu, olumsuz özellikleriyle tanımasıdır. "Ne kadar çok kazanabilirim?" yerine "Ben hangi işi en iyi şekilde yapabilirim?", "Hangi ortamlarda ve koşullarda çalışmaktan mutlu olurum?" sorularına gerçekçi olarak samimi cevap vermektir.

Gencin meslek seçimi kararını etkileyen etkenlerden biri de anne-babanın genç üzerinde oluşturduğu baskıdır. Birçok ebeveyn çocuklarını bol kazanç getiren saygın mesleklerde görmek isterler. Ya da kendi ulaşamadıkları meslekleri seçmelerini arzu ederler. Meslek seçimindeki kararını net olarak belirlemeyen birey bu baskılardan etkilenir ve ailesinin istediği mesleğe yönelir. Birey bu şekilde seçtiği mesleğin, kendine uygun olmadığını zamanla anlar. Kendi arzuladığı mesleğe ulaşmak için ya öğrenimini yarıda keser, ya da öğrenimini tamamladıktan sonra tekrar bir hazırlığa girer. Bu durum genç için zaman ve emek kaybı yaratır. Kişilik özelliklerinize, yeteneklerinize, günün koşullarına uygun, bilinçli bir meslek seçimi, toplumda sağlıklı, mutlu, kendi kendisiyle barışık insanların sayısını da çoğaltacaktır.

Bu nedenle öğrenci yeteneğinin bulunduğu alana gitmeli, ilgi alanlarından ise yetenek alanına uygun olanlarını tercih etmelidir. Örneğin, öğrencinin sözel yeteneği bulunuyorsa ve ilgileri arasında gazetecilik, tıp, halkla ilişkiler, mimarlık vb. meslekler varsa burada halkla ilişkiler ve gazeteciliği seçmelidir. Çünkü hem ilgisine, hem de yeteneğine uygundur. Aksi takdirde tıp ve mimarlığı seçerse sayısal bölümlere gidecek, yeteneği olmadığı için de çok zorlanacak ve hem derslerden kalıp sene kaybedecek, hem de başarması çok zor olan bir alanda uğraşıp başaramadığı için de aşağılık kompleksine girebilecektir. Aynı durum sayısal yeteneği olan öğrencinin sözel mesleklerle ilgisi var diye, sözel bölümlere gittiği durumlarda da görülmektedir.

Sonuç olarak, öğrenciye önerilen meslekler hem yeteneklerine, ilgilerine, meslekten ve hayattan beklentilerine hem de diğer kişilik özelliğine uygun olmalıdır. Öğrenci, sayısal bölümde ise (Fen veya Mühendislik) bu puan türünden öğrenci alan çok sayıdaki bölümler içerisinden bütün kişilik özelliklerine en uygun olanları seçebilmelidir. Öğrencinin kişiliğini tanıması, eksik yönlerini gidermeye çalışması, kendisini mutlu edebilecek alanlara ve mesleklerle yönelmesi, hem öğrenim hayatında, hem de diğer bütün yaşamında yararlı olacaktır.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)*

YKS 1. Oturum - Temel Yeterlilik Testi (TYT)

Sınav saati: 10.15 Süresi: 165 dk.

TYT’de testler, bir kitapçık halinde adaylara verilecek ve cevap kâğıdına işaretlemeleri istenecektir. TYT’deki doğru cevaplarınız YKS puanınıza % 40 oranında etki edecektir.

Puan Türleri	Testlerin Ağırlığı (%) olarak			
	TÜRKÇE	SOSYAL BİLİMLER	TEMEL MATEMATİK	FEN BİLİMLERİ
TYT	%33	%17	%33	%17

TYT sınavı sonunda öğrencinin testlerde yaptığı netlerine göre 100 ile 500 arasında bir TYT puanı hesaplanacaktır. Hesaplanan TYT puanları ile öğrenciler Ön lisans (2 yıllık), Yetenek sınavı ve Açık öğretim programlarını tercih etme hakkını elde edeceklerdir.

Öğrencinin TYT puanı hesaplanabilmesi için TYT’deki TÜRKÇE ve TEMEL MATEMATİK testlerinin en az birinden 0,5 net soru yapılması gerekir.

TYT’deki Testler ve Soru Sayıları			
TESTLER		SORU SAYISI	
TÜRKÇE		40	
TEMEL MATEMATİK		40	
SOSYAL BİLİMLER	Tarih	5	20
	Coğrafya	5	
	Felsefe	5	
	Din K.A. Bil.	5	
FEN BİLİMLERİ	Fizik	7	20
	Kimya	7	
	Biyoloji	6	
TOPLAM		120	

2. Oturum : ALAN YETERLİLİK TESTİ (AYT)

Sınav Saati : 10.15

Sınav Süresi : 180 dakika

Testler	Dersler	Soru Sayısı	Toplam	Süre	
Matematik Testi	Matematik	40	40	180 dk	
Fen Bilimleri Testi	Fizik	14	40		
	Kimya	13			
	Biyoloji	13			
Türk Dili ve Edebiyatı – Sosyal Bilimler-1 Testi	Türk Dili ve Edebiyatı	24	40		
	Tarih-1	10			
	Coğrafya -1	6			
Sosyal Bilimler-2 Testi	Tarih-2	11	40		
	Coğrafya-2	11			
	Felsefe Grubu (Felsefe, Psikoloji, Sosyoloji, Mantık)	12			
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	6			
Yabancı Dil Sınavı	Yabancı Dil	80	80		120 dk

2. Oturum - Alan Yeterlilik Testleri (AYT) Puan Türleri

Puan Türü	Testlerin Ağırlıkları (%) olarak																	
	TYT (%40)					AYT (%60)												
	Türkçe	Sosyal Bilimler	Temel Matematik	Fen Bilimleri		Sosyal Bilimler-2 Testi (%30)			Türk Dili ve Edebiyatı- Sosyal Bilimler-1 Testi (%30)			Matematik Testi (%30)	Fen Bilimleri Testi (%30)			Yabancı Dil Testi (%60)		
SAY		%40																
EA		%40							%18	%7	%5	%30						
SÖZ		%40				%8	%8	%9	%5	%18	%7	%5						
DİL		%40																%60

1. **SAYISAL (SAY) Puanı:** Matematik Ağırlıklı Temel Bilim Programları, Fen Ağırlıklı Temel Bilim programları, Sağlık Bilimleri programları ve Mühendislik ve Teknik Programlar için kullanılacaktır.

2. **Eşit Ağırlık Puanı:** Hukuk, Kamu yönetimi, Uluslararası ilişkiler, işletme, iktisat, Ekonomi, Maliye, Psikoloji, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık vb. programlar içindir.

3. **Sözel (SÖZ) Puan :** SÖZEL puan sosyal programlar, dil (Türkçe, edebiyat) ve tarih programları içindir.

4. **Yabancı Dil Puanı:** Yabancı Dil öğretmenlikleri, tercümanlık, turizm rehberliği vb. programlar içindir.

YERLEŞTİRMEDE KULLANILACAK YKS PUANI : YKS sınavı sonunda öğrencilerin yapmış oldukları testler dikkate alınarak TYT, SAY, SÖZ, EA ve DİL sınav puanları hesaplanacaktır. Adaylar, bu TYTpuanı ile öğrenci alan ön lisans (2 yıllık), açıköğretim ile özel yetenek sınavı ile öğrenci alan programları ve SAY, SÖZ, EA ve DİL puanları ile de lisans (4-5-6 yıllık) programlarını tercih edebileceklerdir. Ancak başarı sırası aranan programları en düşük başarı sırasına sahip adaylar tercih edebileceklerdir. İlgili sınav puanı hesaplanmayan adaylar bu puan türlerinde öğrenci alan programları tercih edemeyeceklerdir. Öğrencilerin TYT, SAY, SÖZ, EA ve DİL puanlarına ORTAÖĞRETİM BAŞARI PUANLARI (OBP) eklenerek YERLEŞTİRME KULLANILACAK YKS PUANLARI elde edilir.

ORTA ÖĞRETİM BAŞARI PUANI : OBP öğrencinin diploma puanı kullanılarak hesaplanır. Öğrencinin diploma puanı 5 ile çarpılarak Ortaöğretim Başarı Puanı hesaplanır. Örneğin öğrencinin diploma puanı 70 ise OBP’i $70 \times 5 = 350$ puan olur. Bu puanın da yüzde 12’si, yani 0,12 ile çarpımı sonucu bulunan puan TYT ve SAY, SÖZ, EA ve DİL puanlarına katılarak yerleştirmede kullanılacak puanlar bulunur. Örneğin öğrencinin OBP 350 ise, sınav puanlarına eklenecek puan $350 \times 0,12 = 42$ puandır ve bu puan TYT, SAY, SÖZ, EA ve DİL puanlarına eklenir. YKS’de alınabilecek en yüksek puan 500 ve OBP puanları en büyük değeri 500 olduğu için, yerleştirme puanının en büyük değeri: $500 + (0,12 \times 500) = 560$ olacaktır.

SAYISAL PUAN TÜRÜ İLE ÖĞRENCİ ALAN YÜKSEKÖĞRETİM PROGRAMLARI

Tüm Mühendislikler (Bilgisayar Müh., Biyomedikal Müh., Elektrik ve Elektronik Müh., Elektronik ve Haberleşme Müh., Endüstri Müh., Enerji Müh., Gıda Müh., Geomatik Müh., Harita Müh., Havacılık Elekt. ve Elektronik, İnşaat Müh., Jeoloji Müh., Jeofizik Müh., Kimya Müh., Kontrol ve Otomasyon Müh., Maden Müh., Makine Müh., Malzeme Bilimleri Müh., Matematik Müh., Mekatronik Müh., Nanoteknoloji Müh., Nükleer Enerji Müh., Orman Müh., Otomotiv Müh., Peyzaj Müh., Uçak Müh., Yazılım Müh., Uzun ve Uzun Mühendisliği, Yapay Zeka ve Veri Mühendisliği vb.)

Mimarlık, İç Mimarlık, Tekstil, Kentsel Tas. ve Peyzaj Mimarlığı,

Sağlıkla ilgili Bölümler (Diş Hekimliği, Ebelik, Eczacılık, Ergoterapi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Gerontoloji, Hemşirelik, Odyoloji, Perfüzyon, Tıp Doktorluğu, Veterinerlik, Genetik ve Biyomühendislik, Ortez ve Protez vb..)

Sayısal Bölüm öğretmenlikleri (Bilgisayar ve Öğretim Tekn. Öğr., Biyoloji Öğrt., Fen Bilgisi Öğrt., Fizik Öğrt., İlköğretim Matematik Öğrt., Kimya Öğrt., Matematik Öğrt.)

Temel Fen Bilimleri Bölümleri (Biyoloji, Fizik, Kimya, Matematik Bölümleri)

Tarım ve Tarımsal üretimle ilgili bölümler (Tarım Makineleri ve Tekn. Müh., Tarımsal Biyoteknoloji, Tarımsal Genetik Mühendisliği, Tarımsal Yapılar ve Sulama, Tarla Bitkileri, Tohum Bilimi ve Tekn., Toprak Bilimi ve Bitki Besleme, Ziraat Mühendisliği Programları vb..)

Bunların yanında; Dijital Oyun Tasarımı, Dil ve Konuşma Terapisi, İstatistik, İş Sağlığı ve Güvenliği, Pilotaj, Endüstriyel Tasarım, Gemi ve Yat Tasarımı vb. bölümler.

EŞİT AĞIRLIK PUAN TÜRÜ İLE ÖĞRENCİ ALAN YÜKSEKÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bankacılık, Finans ve Yönetimle ilgili Bölümler (Bankacılık ve Sigortacılık, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri, Denizcilik İşlet. Yön., Ekonometri, Ekonomi ve Finans, Elektronik Ticaret ve Yön., Gümrük İşletme, Havacılık Yön., İktisat, İnsan Kaynakları Yön., İşletme, Kamu Yön., Küresel Siyaset ve Uluslararası İlişkiler, Lojistik Yön., Maliye, Muhasebe ve Finans Yön., Pazarlama, Sağlık Yön., Sermaye Piyasası, Seyahat İşlet. ve Turizm Rehberliği, Siyaset Bilimi, Uluslararası İlişkiler, Uluslararası Ticaret, Yerel Yönetimler, Turizm İşletmeciliği)

Hukuk bölümü (Avukat, savcı, hakim, noter vb..)

Beden Eğit. ve Spora ilgili Bölümler (Antrenörlük Eğit., Beden Eğit. ve Spor Öğrt., Egzersiz ve Spor Biliml., Rekreasyon, Spor Yönet.)

Öğretmenlikle ilgili bölümler (Çocuk Gelişimi, Sınıf Öğrt., Felsefe Grubu Öğrt. bölümleri)

Sanat ve tasarımla ilgili bölümler (Grafik, Grafik Sanatlar, Grafik Tasarımı, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı, Kuyumculuk ve Mücevher Tasarımı, Moda Tasarımı, Takı Tasarımı, Tekstil ve Moda Tasarımı, Ayakkabı Tasarımı ve Üretimi bölümleri)

Psikoloji, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Sosyoloji, Sosyal Hizmet, Felsefe bölümleri

Antropoloji, Arkeoloji, Klasik Arkeoloji bölümleri vb..

SÖZEL PUAN TÜRÜ İLE ÖĞRENCİ ALAN YÜKSEKÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretmenlikle ilgili bölümler (Coğrafya, Okul Öncesi, Özel Eğitim., Tarih, Türk Dili ve Edebiyatı, Türkçe, Sosyal Bilgi. Öğretmenlikleri)

Medya ve iletişimle ilgili bölümler (Basın ve Yayın, Çizgi Film ve Animasyon, Film Tasarımı ve Yazarlığı, Film Tasarımı ve Yönetmenliği, Fotoğraf ve Video, Gazetecilik, Görsel Sanatlar, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık, Halkla İlişkiler ve Tanıtım, İletişim, İletişim Tasarımı ve Yön., Kurgu, Ses ve Görüntü Yön., Medya ve Görsel Sanatlar, Medya ve İletişim, Radyo, Televizyon ve Sinema, Reklamcılık, Televizyon Haberciliği ve Programcılığı, Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji, Yeni Medya ve İletişim vb. bölümler)

Dil ve Edebiyatla ilgili bölümler (Türk Dili ve Edebiyatı, Azerbaycan Türkçesi ve Edeb., Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edeb. vb. bölümler)

Temel Bilimler Bölümleri (Coğrafya, İlahiyat, İslami İlimler, Tarih vb. bölümler), **Gastronomi ve Mutfak Sanatları bölümü, Arkeoloji ve Sanat Tarihi, El Sanatları, Halkbilimi vb bölümler...**

DİL PUAN TÜRÜ İLE ÖĞRENCİ ALAN YÜKSEKÖĞRETİM PROGRAMLARI

Turizm Rehberliği, Yabancı Dil Öğretmenlikleri (Almanca Öğrt., Arapça Öğrt., Fransızca Öğrt., İngilizce Öğrt., Japonca Öğrt.)

Mütercim - Tercümanlıklar (Almanca, Arapça, Çince, Farsça, Fransızca, Rusça, İngilizce Mütercim ve Tercümanlıklar)

Dil ve Edebiyat Bölümleri (İngiliz Dili ve Edebiyatı, Amerikan Kültürü ve Edebiyatı, Fransız, Alman, Arap, Arnavut, Boşnak, Bulgar, Çağdaş Yunan, Çin, Ermeni, Eski Yunan, Fars, İbrani, İspanyol, İtalyan, Japon, Kore, Latin, Rus, Yunan Dili ve Edebiyatları)

ÖN LİSANS YÜKSEKÖĞRETİM PROGRAMLARI (2 Yıllık Programlar)

Sağlıkla ilgili bölümler (Ağız ve Diş Sağlığı, Ameliyathane Hizm., Anestezi, Biyokimya, Çevre Sağlığı, Diş Protez Tekn., Diyaliz, Eczane Hizmetleri, Engelli Bakımı ve Rehabilitasyon, Fizyoterapi, Gıda Kalite Kontrolü ve Analizi, Gıda Tekn., İlk ve Acil Yardım, İş Sağlığı ve Güvenliği, Laborant ve Veteriner Sağlık, Laboratuvar Tekn., Odyometri, Optisyenlik, Ortopedik Protez ve Ortez, Patoloji Laboratuvar Teknikleri, Radyoterapi, Tıbbi Dokümantan ve Sekreterlik, Tıbbi Görüntüleme Teknikleri, Tıbbi Lab. Teknikleri, Tıbbi Tanıtım ve Pazarlama,

Teknik Bilimler (Bilgisayar Operatörlüğü ve Programcılığı, Bilg. Destekli Tas. ve Animasyon, Bilişim Güvenliği, Biyomedikal, Coğrafi Bilgi Sistemleri, Dijital Fabrika Tekn., Doğalgaz ve Tesisatı, Döküm, Elektrik, Elektrik En. Üretim, Elektrikli Cihaz Tekn., Elektronik Haberleşme Tekn., Elektronik, Hibrid ve Elektrikli Taşıtlar, İklimlendirme ve Soğutma, İnsansız Hava Aracı Tekn. ve Operatörlüğü, İnşaat Tekn., Kontrol ve Otomasyon, Makine, Makine Resim ve Konstrüksiyonu, Mekatronik, Metalurji, Mobil Tekn., Otomotiv, Radyo ve Televizyon Tekn., Tekstil Tekn, Uçak Tekn., Web Tas. ve Kodlama, Yapı Denetimi, Yapı Ressamlığı, Yapı Tesisat Tekn., vb..)

Yönetim, işletme ve Ticaret ile ilgili bölümler (Adalet, Acil Durum ve Afet Yön., Büro Yön. ve Yönetici Asistanlığı, Bankacılık ve Sigortacılık, Dış Ticaret, E-Ticaret ve Pazarlama, Halkla İlişkiler ve Tanıtım, Harita ve Kadastro, İşletme Yön., Hukuk Büro Yön. ve Sekreterliği, Lojistik, Maliye, Pazarlama, Perakende Satış ve Mağaza Yöneticiliği, Sivil Hava Ulaştırma İşletmeciliği, Sağlık Kurumları İşletmeciliği, Sağlık Turizmi İşletmeciliği, Tapu ve Kadastro, Turizm ve Otel İşlet., Turizm ve Seyahat Hizmetleri, Yerel Yönetimler vb..)

Tarım ve Tarımsal üretimle ilgili bölümler (Arıcılık, Avcılık, Bağcılık, Bahçe Tarımı, Bitki Koruma, Çay Tarımı, Fındık Eksperliği, Fidan Yetiştiriciliği, Organik Tarım, Seracılık, Süt ve Besi Hayvancılığı, Süt ve Ürünleri Tekn., Tarla Bitkileri vb..)

Tasarım ve Mimari üretimle ilgili bölümler (Ambalaj Tasarımı, Ayakkabı Tas. ve Üretimi, Çini Sanatı ve Tas., Endüstri Ürünleri Tas., Grafik Tas., Geleneksel El Sanatları, İç Mekan Tas., Kuyumculuk ve Takı Tas., Moda Tas., Mobilya ve Dekorasyon, vb..)

Hizmet ve Üretim ile ilgili bölümler (Aşçılık, Ceza İnfaz ve Güvenlik Hizmetleri, Çağrı Merkezi Hizmetleri, Çocuk Gelişimi, Çocuk Koruma ve Bakım Hizmetleri, Giyim Üretim Tekn., İkrım Hizmetleri, Otobüs Kaptanlığı, Özel Güvenlik ve Koruma, Posta Hizmetleri, Sivil Havacılık Kabin Hizm., Sivil Savunma ve İtfaiyecilik, Turist Rehberliği, Turizm Animasyonu, Sosyal Güvenlik, Sosyal Hizmetler)

Medya ve İletişimle ilgili bölümler (Çok Boyutlu Modelleme ve Animasyon, Fotoğrafçılık ve Kameramanlık, Marka İletişimi, Medya ve İletişim, Radyo ve Televizyon Programcılığı, Reklamcılık, Sosyal Medya Yöneticiliği, Yeni Medya ve Gazetecilik vb..)

Diğer Bölümler : İlahiyat, İslami İlimler, İş ve Uğraşı Terapisi, Kozmetik Tekn., Muhasebe ve Vergi Uygulamaları, Nüfus ve Vatandaşlık, Saç Bakımı ve Güzellik Hizmetleri, Uygulamalı İngilizce Çevirmenlik, Üretimde Kalite Kontrol, vb..)